

INTRO SKAPA

LÄRARHANDLEDNING

JOHAN FRID

DIDACTA

INNEHÅLL

TANKAR BAKOM INTRO – SKAPA.....	3
SAMMANSTÄLLNING AV ÖVNINGARNA.....	5
KOMMENTAR TILL EN DEL ÖVNINGAR.....	11
KORTFAKTA	17
EXTRAÖVNING.....	21

TANKAR BAKOM INTRO–SKAPA

Praktiskt taget alla pedagoger är ense om att skapandet är en oerhört viktig del i barnens utveckling, att skapande och kreativitet går hand i hand, liksom skapande och aktivitet. I ämnet Bild står skapandet i centrum.

Är inte fritt skapande oförenligt med en lärobok i ämnet? Hämmar inte bokens instruktioner den frihet som innebär att man kan skapa vad man vill?

Vi anser inte det. Tvärtom behöver skapande flera verktyg för att bli ett reellt steg i barnets utvecklingsprocess. Och verktygen är kunskap om bildskapandet, om materielen man kan använda, hur bilden kan användas för att förmedla tankar och idéer. Kreativitet och skapande handlar ofta om att spränga mer eller mindre synliga gränser och om det inte ska bli alldeles slumpartat krävs kunskap om de ramar eller gränser som kan finnas.

INTE BARA ETT HJÄLPÄMNE

Bild har ibland betraktas som bara ett hjälpämne till ämnen som matematik och svenska. Och självklart är förmågan att visualisera en mycket viktig del av kommunikationsprocessen. Att utveckla denna förmåga blir viktig för utvecklingen i dessa ämnen.

Men ämnet bild har också ett egenvärde, dels för att det stimulerar skapandeprocessen och förmågan att kommunicera visuellt. Bilden är ett språk som – i likhet med andra språk – har sina kodade tecken. Språk i form av text har bokstäver, ord och meningar, medan det visuella språket har streck, former, färger och tecken.

Ämnet bild omfattar också att analysera andras skapelser, att försöka förstå vilka tankar och känslor som bilden förmedlar. Härvid tränas eleven att se såväl detaljer som helheter. Ämnet har alltså en sådan undersökande karaktär som man återfinner i exempelvis naturorienterade ämnen.

Ämnet bild innebär alltså inte bara en färdighetsträning, viktiga pusselbitar försvinner om man försummar den analytiska delen, något som är lätt hänt om man ser bild som bara är ett hjälpämne till andra.

Det är här lätt att jämföra med matematik som liksom bild är både ett hjälpämne till teknik och naturvetenskap och ett ämne som måste utvecklas i sig. Betraktar man bild som bara ett hjälpämne kommer elevens förmåga att utvecklas inom ämnet inte att öka i samma takt som annan kunskapsutveckling.

Ett annorlunda sätt att betrakta bild är att låta de andra ämnena var hjälpämnen till bild. Att exempelvis låta kunskapen om djurlivet under markytan vara inspirationskälla för genomskärningsbilder, realistiskt eller fantasifullet, är i hög grad utvecklande för både bildskapandet och naturkunskapen.

Hur utvecklar man då förmågan till att skapa i bild? Barnens lust att uttrycka sig i bild ser vi redan i två-årsåldern, från de första motoriska strecken till huvudfotingar och efterhand mer verklighetstroga skapelser. Redan för det lilla barnet är bildskapandet en berättelse, mycket likt andra lekar, och liksom i andra lekar stimuleras bildskapandet genom att arbeta tillsammans med andra.

Redan i 6–7-årsåldern blir barn självkritiska när det gäller bildskapandet, och de inriktar sig mer på resultatet än själva *processen* att skapa bilder. Här blir lärarens roll oerhört viktig, att poängtera processen och minska betydelsen av resultatet. Det är oftast inte lätt eftersom barnet inte låter sig "luras" utan är helt inriktad på ett bra resultat.

FOKUS PÅ PROCESSEN

I Intro-Skapa har vi försökt att visa på betydelsen av processen och valt övningar där olika resultat kan få samma värde. Detta har vi gjort genom att fokusera på

- materialundersökning och experiment med material
- experiment med olika tekniker
- träning i att iakttä
- samtal kring bilder

Trots allt är det viktigt för barnet att lyckas med sina bilder, att göra fina bilder. Att teckna en bild så att den blir fin, realistisk, är svårt och kräver mycket övning. Vi har därför tonat ner denna typ av övningar. För äldre elever finns metoder för att lära sig teckna i Intro Bild. Istället ligger tonvikten vid övningar där resultatet kan bli fint utan större krav på teckningsförmåga.

LÅT BARNEN SJÄLV FÅ BERÄTTA

Ibland, inte allt för sällan får man frågor från eleverna av typen: –Är det här fint? –Är det här rätt? Fint eller fult? Rätt eller fel? Dessa frågor kräver ofta någon form av ganska ofruktbar bedömning från lärarens sida. Vi försöker snarare att vända på frågan och ställa en motfråga som får eleverna själva att öppna sig och berätta om sina bilder:

–Vad känner/tänker du? –Vilka färger hittade du? –Vad spännande, vad gör de på bilden? Vad tycker du om? osv.

På så sätt får eleverna bekräftelse på det de börjat berätta, vilket på sikt gynnar deras uttrycksförmåga.

UTTRYCK OCH GESTALTNING

En vanlig indelning i bildämnet är att dela in ämnet i en praktik- och en teoridel. Med praktik menar man ofta hantverket, och med teori t ex färglära och konsthistoria.

I den bästa av världar skulle vi inte vilja fokusera så tydligt på denna uppdelning utan snarare vilja se praktik och teori som redskap eller verktyg för eleverna till att uttrycka sig. Som stöd för att kunna gestalta sina drömmar, tankar, erfarenheter och funderingar.

Bilder och skulpturer vid sidan av text (berättelser), rörelser (teater eller dans), musik kan vara ett sätt att formulera sig och bearbeta sina erfarenheter. Ja, varför inte de erfarenheter de tillskansar sig från skolans övriga ämnen?

”Det eleverna lär sig i skolan är ju fullkomligt magisk och osannolikt, språket, siffersammanhang, växtligheten, artrikedomen och dess samhörighet, civilisationen med dess delar och gemenskap”.

KUNSKAP OCH DEN KREATIVA PROCESSEN

I lärandet är skapandet av inre bilder centralt, ett förhållande som inte minst minneskonstnärer använder sig av. Många av oss kommer ihåg en kontokod genom mönstret det bildar på uttagsautomatens knapp-sats. Bildskapandet hör alltså samman med den kognitiva processen, fantasin och det kreativa skapandet stärker vår förmåga att ställa hypoteser och att lösa problem. Bilden blir ett verktyg för att lösa logiska problem.

Den träning i att iaktta som bildämnet ger är betydelsefull för hur vi uppfattar vår omvärld, en god iakttagelseförmåga berikar och ger samtidigt näring åt funderingar kring orsakssammanhang. Ett enkelt exempel: I kanten på en vägg i ett rum som är målat med samma färg, finns en ljusare rand från golv till tak. Varför finns denna? Det borde väl vara allra mörkast närmast i hörnet, eftersom den ligger längst bort från fönstrets ljus?

Det är med detaljerade iakttagelser liknande denna som såväl vetenskapen som designen vuxit fram. Ett annat exempel: en klarblå himmel blir ljusare bortåt horisonten, det blå havet mörknar mot horisonten.

Att studera och lära sig iaktta detaljer blir ett medvetet redskap för att upptäcka sin omvärld.

Bildanalys är ett effektivt sätt att lära sig iaktta. Många människor uppfattar bildanalys som något svårfångat där det gäller att få fram betydelsen i verket.

Bildanalys innebär bara att man beskriver bildens olika element (Se Intro Bild t ex), inte i första hand att man drar slutsatser. Med de bildsamtal som finns med i boken (*Vi går på konstutställning*) har vi försökt beskriva hur sådana beskrivningar kan göras och även den som inte har djupa kunskaper i ämnet kan genomföra sådana bildsamtal.

Bildteoretiker har gått ifrån studier om konstnärens mening med ett verk och intresserar sig mer för hur man kan använda konstverket, hur man kan bygga vidare på tecknen och associera utifrån dem. På så sätt tillhör konstverket till sist betraktaren, snarare än upphovsmannen.

SAMMANSTÄLLNING AV ÖVNINGARNA

Färgsymbolerna visar vad respektive övning främst tränar.

 = Materielkunskap och teknik

 = Skapande förmåga, uttryck, kreativitet och gestaltning

 = Iakttagelseförmåga

 = Kommunikation

ÖVNING					LÄRARKOMMENTAR
Alfabetsbok					
Blanda färg och göra vikbilder					
Vattenfärg som simmar					
Skvätta färg					
Svampa					
Olika målningssätt					
Kartongmålning					
Rista					
Fyrverkerier					
Explosioner					
Påskägg					
Svampar i skogen					
Djur					
Tumma					
Ringla					
Kavla					
Fortsätt teckna					
Härma linjer					
Siluetter					
Streckbilder					
Fyll i mellanrummet					
Detaljer					
Förstoringar					
Se vad det blir					
Julkort					

Gör om former	■	■	■	■	
Grundformsgubbar	■		■		
Gruppcollage		■		■	
Klottra fram motivet		■	■		
Mitt sommarlov		■		■	
Bildens olika delar		■		■	
Vi går på konstutställning		■		■	
Teckna porträtt	■		■		
Olika kännetecken			■		
Relief i lera	■				
Olika yrken		■		■	
Boken om mig		■		■	
Förvandling		■		■	
Dataspelsfigurer	■	■		■	
Tröjor och mönster		■	■		
Matta		■		■	
De vanligaste färgerna					
Toner och nyanser			■		
Stilleben	■	■	■		
Vitt och brunt	■		■		
Fler färgblandningar	■		■		
Bygg och måla			■		
Färgblandning med grundformer		■			
Blad	■		■		
Höstens alla färger	■		■		
Laga målningar		■	■	■	
Vad finns under ytan?		■	■	■	
Vad finns ovan och under marken?		■	■	■	
Fågelbur		■			
Mikrolandskap	■		■		
Vi går på konstutställning	■			■	
Flaggor				■	
Mosaikpussel		■			
Dina initialer		■			
Flyttkort		■		■	
Bokstäver som grundformer	■		■		
Tryck	■	■			
Schablontryck	■	■			

Upp och ner			Blue		
Teckna med liggande penna	Pink				
Vi går på konstutställning			Blue	Yellow	
Träd	Pink		Blue		
Skogstroll	Pink	Green			
Spindelnät	Pink		Blue		
Snöflingor	Pink		Blue		
Streckteckning	Pink				
Ett glas saft	Pink		Blue		
Grundformsbil	Pink		Blue		
Ditt namn	Pink		Blue		
Ihåliga former	Pink		Blue		
Kuber	Pink	Green	Blue		
Inredning	Pink	Green	Blue		
Teckna hus i tvåpunktperspektiv	Pink		Blue		
Skyltar	Pink				
Memory	Pink		Blue		
Godisaskar		Green			
Reklam för resor		Green			
Pinnglass		Green			
Hällristningar		Green			
Filmaffisch					
Bokomslag		Green			
Köksfönstret			Blue		
Från dörr till dörr			Blue		
Hur ser det ut om tvåhundra år?		Green			
Gissa föremålen			Blue		
Insekter		Green	Blue		
Popknappar		Green			
Kollage		Green			
Optiska mönster		Green	Blue		
Mellanrumsformer		Green	Blue		
Krumelurer		Green	Blue		
Musikbilder		Green			
CD-omslag		Green			
Skuggor			Blue		
Namn med skugga	Pink				
Egenskugga	Pink		Blue		

Mörka ner	■				
Sudda fram motivet	■				
Vitt i vitt	■				
Bollen är rund	■		■		
Fiskar		■	■		
Fåglar		■	■		
Mittemellan		■			
Kollage för små barn	■			■	
Pekbok	■			■	
Fartstreck	■			■	
Ansiktsuttryck		■		■	
En bild, flera rörelser		■		■	
Pratbubblor		■		■	
Doft, värme och ljud		■		■	
Anpassa bilden till rutan					
Framför och bakom	■		■		
Förenklingar		■	■		
Förstorade serieteckningar	■	■	■		
Docka		■		■	
Kameravinklar			■	■	
Helbild, halvbild och närbild			■	■	
Färgernas betydelse				■	
Färgminne				■	
Kvällshimmel	■				
Fjärilar	■				
Ordbilder		■		■	
Sammansatta ord		■		■	
Skylt		■		■	
Bild och text				■	
Motsatser		■		■	
Prata med ord		■		■	
Vad händer i bilden?			■	■	
Vad händer i och utanför bilden?		■		■	
Spår	■		■	■	
Vad har hänt		■		■	
Assemblage	■	■	■		
Skogsfigurer	■	■	■		
Lägg till andra saker	■	■	■		

Skräpkonst	■	■			
Blommer					
Det växer i naturen			■		
Maskros			■	■	
Vattnets kretslopp			■	■	
Bildalmanacka		■		■	
Ärsträd	■		■		
Plastblommor		■			
Vi går på konstutställning	■	■	■	■	
Flygande drake	■	■			
Teatermask		■			
Vägen ut				■	
Labyrinter	■			■	
Konturer		■		■	
Finn fem fel		■		■	
Bildrebusar				■	
Bildkorsord				■	
Vi går på konstutställning	■			■	
Naturens egna mönster		■	■		
Multiverktyg och compact living	■	■			
Förstora	■		■		
Storlekar			■		
Lek med storlek		■	■		
Tyggollage	■	■			
Skräpkollage	■	■			
Kollageansikte	■	■			
Från två till tre dimensioner	■				
Universum		■			

KOMMENTAR TILL EN DEL ÖVNINGAR

ALFABETSBOK

I den här inledande övningen får eleverna pröva på olika material och olika metoder för att skapa bilder. Låt dem arbeta så fritt som det är möjligt.

BLANDA FÄRG

Genom övningarna i detta avsnitt lär sig eleverna olika metoder för att applicera färger och blanda dem.

SKVÄTTA FÄRG

Bäst att använda målar tejp för att maskera bilden. Vanlig tejp kan vara svår att få loss.

SVAMPA

Viktigt att man inte målar så länge att papperet går sönder.

PÅSKÄGG

De färdiga påskäggen kan hängas upp i snöre med hjälp av exempelvis klädnypor.

Papier-maché är en pappersmassa som används till modellering. Det är ett billigt och otroligt tåligt material (och gammalt). Man har hittat egyptiska mumie-kistor som tillverkats i papier-maché, och de har bevisligen hållt i flera tusen år. Huvudingredienserna är papper och lim.

Vad behöver du?

- Tidningspapper, servetter eller omslagspapper (inte blankt papper)
- Varmt vatten
- Tapetklister eller hemmagjort klister på vatten och potatismjöl
- Elvisp eller hushållsmixer
- Sil

Att experimentera med:

- Linolja ger smidigare pappersmassa.
- Krita ger ytterligare styrka och smidighet. Den ger också en yta som är lättare att måla på utan att lösa upp pappret. Tillsätt kritan innan du blandar i limmet.
- Mjöl ger en segare massa, som gör den färdiga produkten mer hållbar.
- Trälim kan ersätta tapetklistret för att få en segare, starkare och mer läderartad finish. Passar särskilt bra till tunnare prylar.

Här är ett bra recept på papier-maché:

Blanda 1 liter urkramad pappersmassa med:

- 1/2 dl krita
- 1/2 dl tapetklister, mjölkklister eller trälim
- 1 msk linolja

Rör om/knåda ordentligt

- 1/2 dl torrt tapetklister strös över blandningen

Knåda blandningen med handen.

Om massan fortfarande är för torr tillsätter du mer lim. Om det är för mycket vatten i ta istället torrt tapetklister-pulver. Den färdiga massan ska kännas aningen klibbig, men vara smidig och behålla formen när du kramar den.

LERA

SVAMPAR I SKOGEN

Det är viktigt att forma svamparna ur en enda stycke lera. Det finns annars stor risk att de spricker när de torkar. I övningar där man trots allt ska sammanfoga olika lerbitar är det viktigt att sammanfogningsytorna ruggas upp och att man löser upp dem med s k slickers.

DJUR

Det är naturligtvis svårare att skapa naturtrogna djur än svampar och redan här kan det vara viktigt att påpeka att övningen går ut på att lära känna materialet, inte att skapa den ”finaste” figuren.

TECKNA

Dessa övningar går ut på att eleven ska lära sig iaktta samtidigt som hon tränar på materielen. Här finns även flera tillfällen att träna fantasin.

SILUETTER

Genom att göra siluetter tränar man sig att iaktta former och studera skillnader mellan olika föremål. Även tämligen grova förenklingar som oftast siluettklippning tvingar fram gör att vi kan identifiera ett paron, en lök osv.

KOLLAGE

En viktig aspekt av bildskapandet är att kunna göra förenklingar, att renodla så att det viktigaste kommer fram. På så sätt lär man sig att få fram det viktigaste i ett budskap, vilket ökar förståelsen i kommunikationsprocessen. Kollage är ett utmärkt sätt att träna förenklingstekniken och vi har koncentrerat oss på övningar där just förenklingen är viktig.

SE VAD DET BLIR

Med bara några få enkla former kan man göra mängder av olika föremål och bilder. Genom att lägga ut bitarna på olika sätt innan man limmar fast dem kan man få många olika bilder. Man blir häpen över hur många olika bilder man kan få.

GRUNDFORMSGUBBAR

Kroppens proportioner har oftast den ovane betraktaren svårt att återge. Att händerna på en vuxen person går till mitten av låret är exempel på sådant som kan förvåna om vi inte har gjort iakttagelser. Genom att förenkla en kropp till i huvudsak rektanglar får man snabbt en känsla för kroppens proportioner.

GRUPPKOLLAGE

När alla är färdiga delar man i klassen i grupper om 4 elever. Låt dessa elever gemensamt sätta samman de olika wellpappsfigurerna till en bild/berättelse. Använd några eller alla figurerna.

BILDENS OLIKA DELAR

Sätt sedan upp klassens alla teckningar/målningar och se hur olika alla bilderna blev.

VI GÅR PÅ KONSTUTSTÄLLNING

Som vi nämnt inledningsvis handlar bildanalys om att lära sig iaktta små och stora detaljer i en bild. Sådana bildsamtal återkommer med jämna mellanrum i boken. De är utskrifter av verkliga dialoger mellan konstpedagogen Åsa Mårtensson och olika elevklasser. De är dels tänkta som inspirationskälla för bildsamtal i allmänhet, dels ett sätt att lära eleverna iaktta och formulera sina iakttagelser. Och efter konstbesöket får de övningar som ansluter till det aktuella konstbesöket.

OLIKA LIKA

I detta avsnitt lär vi oss iaktta, förenkla och fantisera, tre hörnstenar i bildskapandet.

TECKNA PORTRÄTT

Att ögonen sitter ungefär på huvudets halva höjd överraskar nog de flesta när man påpekar det. Samma sak gäller huvudets övriga proportioner.

RELIEF I LERA

Fäst alla porträtten på en masonitskiva eller liknande med limpistol och häng upp dem i klassrummet.

FÄRG

Liksom i tidigare övningar är iakttagelserna i centrum. Att lära sig se färgnyanser och att återge dem är svårt och kräver mycket träning. Avsnittet innehåller också övningar där kunskapen från tidigare avsnitt kombineras. Här stöter eleven också på de första perspektivövningarna.

BILDVARIANTER

Bilder måste inte vara just en teckning eller målning på ett papper. Det går att använda i stort sett vilken materiel som helst.

PINNGLASS

I denna och nästa övning ska eleven arbeta med gips. Gips är ett pulver som man blandar upp med vatten till en gröt. När gipset sedan stelnar (brinner) blir det hårt.

Var försiktig när du blandar så att det inte ryker.

MELLANRUMSFORMER

Mellanrumsformer är de former som bildas mellan två eller fler positiva former. Om du håller handen på höften och håller ut armbågen bildas det en triangel av luft mellan armen och kroppen. Den formen är en mellanrumsform.

MUSIKBILDER

När eleverna målat klart kan ni titta på alla målningarna och se efter hur målningarna stämmer överens med musiken. Titta och samtala om bilderna. Se om det är starka eller svaga färger, häftiga eller lugna rörelser och om det finns upprepningar i formerna och färgerna på bilderna.

LJUS OCH SKUGGA

SKUGGOR

En skugga bildas när ett föremål skymmer solens (eller lampans) strålar. Det blir mörkt där solen inte når att lysa. Ett föremål kan ha ena sidan i solen och andra sidan i skuggan, dessutom kan det bli en skugga bakom föremålet till exempel på en vägg eller på marken. Den skuggan som träffar marken eller väggen kallas *slagskugga*.

FÅGEL, FISK ELLER MITT EMELLAN?

I naturen finns fiskar och fåglar som är de mest fantasifulla skapelser. De är därför utmärka fantasiobjekt, där det knappast finns någon gräns för kreativiteten.

SERIETECKNING

Bilder berättar någonting och med serieteckning står själva berättandet i centrum. I bildspråket används speciella tecken (t ex fartstreck) för att kommunicera med bildläsaren.

SKAPA BILDER MED KAMERAN

Att fotografera är ett utmärkt sätt att skapa bilder och med dagens digitala kameror är det både enkelt och billigt att få fram en mängd bilder. I avsnittet tar vi upp det mest elementära kring fotografering. Elever som har möjlighet att behandla bilderna i något datorprogram (t ex PhotoShop) kan på egen hand utveckla detta bildskapande långt.

KORTFAKTA

Här följer lite kortfattad fakta om material och materiell. För mer information: Se Intro Bild.

AKVARELLPAPPER

Det finns akvarellpapper i olika gräng (grovheter) och uppsugningsförmåga. Papperet kan blötas innan man spänner upp det med tejp på en kartong- eller masoniteskiva. Papperet tål då mer vatten utan att skrynklas och man kan måla vått i vått, en metod där färgerna flyter ut i varandra.

LERA

Lera är en finkornig jordart som kan absorbera mycket vatten. Den blir då plastisk och formbar. Lera kan ha en mängd olika färger, vit, brun, gul, grå, blågrå och svart. Den eldfasta leran är grå, men blir vit eller ljusgul när den bränns.

GOUACHE

Gouache är en vattenfärg som är täckande till skillnaden från den transparenta akvarellfärgen. Skillnaden beror på att pigmenten till gouache rivs grövre än till akvarellfärger. Bindemedlet är dock samma hos båda färgtyperna, men i billigare gouachefärger har man ibland satt till krita.

TUSCH

Tusch tillverkas av sot, t ex kimrök, som har finfördelats i vatten. Tusch kan spädas och målas då i olika grå nyanser (tuschlavering).

BLYERTS

Namnet blyerts kommer från tyskan Bleiertz (blyjord). Namnet bygger på att man förr trodde att grafit var en blyhaltig malm. Grafit är egentligen en form av kol och blyerts görs av en blandning av grafit och lera.

RITKOL

Ritkol framställs i regel av smala kvistar av pilträ genom sk torrdestillering (upphettning utan syretillförsel). Eftersom kolet har svårt att fastna på ritpapper måste det fixeras om man ska behålla teckningen.

SUDDGUMMI

Radergummi, suddgummi, fungerar så att när det gnuggas mot blyertsstreck så fastnar små korn av blyerts på gummiytan och små ”kornar” av blyerts och gummi slits loss.

FÄRGER

Det finns en mängd olika konstnärsfärger och färgpigment. Här följer en namnlista:

Vita:

- Blyvitt (kremservitt)
- Titanvitt
- Zinkvitt

Blå:

- Berlinerblått (pariserblått, preussisk blå)
- Coelinblått
- Ftaloblått (monastralblått)
- Indigo
- Koboltblått
- Smalt
- Ultramarin

Gula:

- Gummigutta
- Kadmiumgult
- Kromgult
- Neapelgult
- Patentgult
- Turnergult

Jordfärger:

- Bränd sienna
- Bränd umbra
- Caput mortuum (mumiebrunt)
- Ljusockra
- Obränd sienna
- Obränd umbra
- Ockra
- van Dyck-brunt
- Sepia
- Sinopia

Röda/Violetta:

- Vermillon
- Kadmiumrött
- Karmin
- Kinakridonröd
- Koboltviolett
- Krapplack
- Mönjeröd
- Scharlakansröd

Gröna:

- Ftalogrönt
- Grönjord
- Kromoxidgrönt
- Malakitgrönt (färg)
- Saftgrönt
- Smaragdgrönt

Svarta:

- Elfenbenssvart
- Järnoxidsvart
- Kimrök
- Kolsvart

EXTRAÖVNING – DEL AV EN HELHET

GRUPPÖVNING

1. Klipp ut en stor tidningsbild som eleverna inte får se.
2. Dela upp bilden i lika många kvadratiska bitar som ni är i klassen. Skriv nummer på baksidan.
3. Dela ut varsin bit av bilden till eleverna. Det kan vara svårt att se vad småbilderna föreställer. Eleven kan fantisera vad som finns bredvid sin bild och vad helheten ska föreställa.
4. Varje elev förstorar upp sin pappersbit till 20 x 20 cm. Förstora upp kan man göra genom att använda sig av de rutorna som vi gått igenom förut. Eleverna måste skriva på baksidan vilket nummer de hade och vad som är upp och ner.
5. När alla är klara sätter ni samman bilden genom att tejpa den på baksidan till en enda stor bild.

Det kan vara svårt att veta vad det egentligen är som man målar. Man kan gissa, men säker kan man inte vara förrän alla bilderna är ihoptejpade på baksidan och man vänder på bilden

Del in bilden i rutor. En till varje elev. Märk på baksidan. Låt eleverna märka sina målningar så att de går att tejpa ihop.

